

Bruxelles, 19.12.2018.
COM(2018) 893 final

2018/0433 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o zajedničkim pravilima kojima se osigurava osnovna zračna povezanost s obzirom na
povlačenje Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Unije**

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ujedinjena Kraljevina dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. To znači da će se, ako se sporazum o povlačenju¹ ne ratificira, od 30. ožujka 2019. („datum povlačenja”) primarno i sekundarno zakonodavstvo Unije prestati primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. Tada će Ujedinjena Kraljevina postati treća zemlja.

Međunarodni zračni prijevoz ne može se odvijati bez izričitog pristanka uključenih država zato što svaka država ima potpuni i isključivi suverenitet nad zračnim prostorom iznad svojeg državnog područja. Uobičajeno je da se zračni prijevoz između dviju država organizira putem bilateralnih sporazuma o zračnom prometu (ASA) kojima se utvrđuju posebna uzajamno priznata prava i uvjeti za njihovo ostvarivanje. Prava prometovanja i usluge izravno povezane s njihovim ostvarivanjem izričito su isključene iz područja primjene Općeg sporazuma o trgovini uslugama².

Unutar Unije sloboda zračnih prijevoznika država članica (zračni prijevoznici Unije) da obavljaju usluge zračnog prijevoza unutar EU-a isključivo proizlazi iz Uredbe (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici, kojom se ujedno propisuju pravila za licenciranje tih prijevoznika.

Ako ne bude drugačije određeno u sporazumu o povlačenju, navedena bi se Uredba nakon povlačenja prestala primjenjivati na usluge zračnog prijevoza između Ujedinjene Kraljevine i država članica. Štoviše, određeni zračni prijevoznici, koji imaju operativnu licenciju koju je izdala Ujedinjena Kraljevina, ili im je glavno sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini, ili nad kojima većinsko vlasništvo ili stvarnu zakonsku kontrolu ima Ujedinjena Kraljevina ili njezini državljani, prestali bi ispunjavati uvjete propisane u navedenoj Uredbi na temelju kojih ih se može smatrati zračnim prijevoznicima Unije.

Iz toga proizlazi da, ako ne bude drugačije određeno u sporazumu o povlačenju, od 30. ožujka 2019. ne bi postojala pravna osnova na temelju koje bi predmetni prijevoznici mogli obavljati usluge zračnog prijevoza između Ujedinjene Kraljevine i država članica. Zračni prijevoznici u bilo kojoj od gore opisanih situacija izgubili bi svoju operativnu licenciju Unije i zbog toga više ne bi imali pravo obavljati usluge zračnog prijevoza unutar Unije.

Izravni zračni prijevoz između Ujedinjene Kraljevine i država članica gotovo u potpunosti obavljaju zračni prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine i Unije. Stoga bi gubitak prava na obavljanje zračnog prijevoza između Ujedinjene Kraljevine i država članica doveo do većih poremećaja. Na većini zračnih ruta, a moguće i na svim zračnim rutama između Unije i Ujedinjene Kraljevine prestale bi se pružati usluge. S druge strane, zračne rute unutar Unije na kojima prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine ne bi više pružali usluge nakon povlačenja ostale bi u potpunosti dostupne zračnim prijevoznicima Unije.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf.

² Prilog I.B Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, koji je sklopljen 15. travnja 1994. u Marakešu.

Ne postigne li se dogovor, očekuje se da bi predmetna gospodarstva pretrpjela ozbiljne posljedice, kako je opisano u nastavku: vrijeme i troškovi putovanja zrakoplovom znatno bi se povećali jer bi bile potrebne alternativne rute, a time bi se povećao pritisak na infrastrukturu zračnog prijevoza u okviru tih alternativnih ruta, te bi potražnja za zračnim prijevozom pala. Time bi osim sektora zračnog prijevoza bili pogođeni i drugi gospodarski sektori koji uvelike ovise o zračnom prijevozu. Zbog toga nastale prepreke trgovini ometale bi poslovanje na udaljenim tržištima te utjecale na mjesto poslovanja, odnosno njegovo preseljenje. Prekid povezanosti zračnim prijevozom bio bi gubitak strateške imovine za Uniju i države članice.

U svojoj Komunikaciji „Pripreme za povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije 30. ožujka 2019.: akcijski plan za izvanredne situacije” od 13. studenoga 2018.³, Komisija je objavila svoju namjeru da predloži mjere kojima će zračnim prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine dopustiti let preko područja Europske unije, tehnička zaustavljanja (npr. opskrbu gorivom bez ukraja/iskrcaja putnika) te slijetanje u Europsku uniju i povratak u Ujedinjenu Kraljevinu. Te bi mjere podlijegale uvjetu da Ujedinjena Kraljevina primijeni jednakovrijedne mjere na zračne prijevoznike Europske unije.

Stoga je cilj ovoga prijedloga utvrđivanje privremenih mjera za reguliranje zračnog prijevoza između Unije i Ujedinjene Kraljevine nakon njezina povlačenja iz Unije (članak 1.). Tim se mjerama nastoji održati osnovna prometna povezanost u kratkom prijelaznom razdoblju (članak 12.).

Kao prvo (članak 3.), predloženom Uredbom predviđa se jednostrano dodjeljivanje prava prometovanja u pogledu prve, druge, treće i četvrte slobode zračnim prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine, kako bi mogli i dalje prelijetati preko područja Unije te vršiti tehnička zaustavljanja na njezinu području kao i pružati usluge na izravnim rutama između tih dvaju područja. Pritom se ne pravi razlika između prijevoza putnika i tereta, ili između usluga redovitog i izvanrednog zračnog prijevoza. U skladu s predloženim ciljem Uredbe da se osigura osnovna povezanost, kapacitet koji će prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine moći ponuditi zamrznut je na razinama prije Brexita i izražen u broju letova („učestalost letova”). Nije predviđen nijedan od uobičajenih mehanizama za operativnu fleksibilnost (npr. sporazumi o tržišnoj suradnji, najam zrakoplova, promjena zrakoplova uz zadržavanje istog broja leta ili koterminalizacija) kojima bi se prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine omogućilo da obavljaju zračni prijevoz na temelju Uredbe.

S obzirom da prava zajamčena prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine podliježu načelu „uzajamnosti”, predloženom Uredbom (članak 4.) uspostavlja se mehanizam kojim se osigurava da prava koja uživaju prijevoznici Unije u Ujedinjenom Kraljevstvu budu istovjetna pravima zajamčenima prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine na temelju predložene Uredbe. U protivnom Komisija je ovlaštena donijeti potrebne mjere kako bi poboljšala stanje provedbenim aktima, uključujući ograničavanje ili povlačenje operativnih licencija zračnih prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine. Procjena razine istovjetnosti i korektivne mjere koje donosi Komisija nisu isključivo povezane sa strogim, formalnim podudaranjem između dvaju pravnih sustava zbog toga što između tih dvaju tržišta postoje izrazite razlike te se na taj način izbjegava pristup slijepog preslikavanja, koji bi se naposljetku mogao pokazati suprotnim interesu Unije.

Baš kao što Unija nastoji postići u svim svojim sporazumima o zračnom prometu, predloženom Uredbom, unatoč tome što se njome nastoji privremeno osigurati osnovna

³ COM(2018) 880 final.

povezanost, uspostavlja se fleksibilan mehanizam kojim se osigurava da zračni prijevoznici Unije imaju poštene i jednake mogućnosti tržišnog natjecanja s prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine nakon što Ujedinjena Kraljevina više ne bude podlijeerala pravu Unije. Za održavanje jednakih uvjeta potrebno je da Ujedinjena Kraljevina i nakon svojega povlačenja i dalje primjenjuje dostatno visoke standarde u području zračnog prijevoza u pogledu: poštenog tržišnog natjecanja, uključujući u području kartela, zlouporabe vladajućeg položaja i spajanja; zabrane neopravdanih državnih subvencija; zaštite radnika; zaštite okoliša; sigurnosti i zaštite. Štoviše, mora se osigurati da prijevoznici Unije ne budu *de iure* ni *de facto* diskriminirani u Ujedinjenoj Kraljevini. Predloženom Uredbom Komisiji se nameće (članak 5.) zadaća praćenja uvjeta tržišnog natjecanja između zračnih prijevoznika Unije i onih iz Ujedinjene Kraljevine i ovlašćuje je se da donosi potrebne mjere provedbenim aktima kako bi osigurala da su ti uvjeti u svakome trenutku ispunjeni.

Uspostavljeni su potrebni postupci kojima se državama članicama omogućuje da provjere je li Ujedinjena Kraljevina licencirala ili certificirala zračne prijevoznike, zrakoplove i posade koje ulaze na njihovo državno područje na temelju ove Uredbe u skladu s međunarodno priznatim sigurnosnim standardima te poštuju li se svi relevantni nacionalni propisi i propisi Unije i da se ne prekoračuju dopuštena prava (članci od 6. do 9.).

Izričito je propisano da države članice ne smiju pregovarati niti sklopiti bilo kakve bilateralne sporazume o zračnom prometu s Ujedinjenom Kraljevinom u pogledu pitanja koja spadaju u područje primjene ove Uredbe i da ne smiju na drugi način dodijeliti prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine prava koja nisu zajamčena ovom Uredbom, a odnose se na zračni prijevoz (članak 3.). Unatoč tome, nadležna tijela će, po potrebi, svakako moći surađivati u cilju učinkovite provedbe Uredbe (članak 10.), tako da se moguće smetnje u upravljanju zračnim prijevozom koji će se nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine i dalje obavljati u okviru Uredbe svedu na najmanju moguću mjeru.

Europsko vijeće (članak 50.) 13. prosinca 2018. ponovno je pozvalo na pojačavanje napora radi postizanja bolje pripremljenosti, na svim razinama, na posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine, uzimajući u obzir sve moguće ishode. Ovaj je akt dio paketa mjera koji Komisija donosi kao odgovor na taj poziv.

- **Usklađenost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Svrha je predložene Uredbe da predstavlja *lex specialis* kojim bi se ako ne bude sporazuma o povlačenju uklanjale neke posljedice koje proizlaze iz činjenice da se nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine Uredba (EZ) br. 1008/2008 više neće primjenjivati na zračni prijevoz između nje i ostalih država članica. Predloženi uvjeti ograničeni su na ono što je u tom pogledu potrebno kako bi se izbjegli nerazmjerni poremećaji. Ti bi se uvjeti trebali primjenjivati samo u ograničenom razdoblju. Stoga je ovaj prijedlog u potpunosti u skladu s postojećim zakonodavstvom, osobito s Uredbom (EZ) br. 1008/2008.

- **Usklađenost u odnosu na druge politike Unije**

Ovim se prijedlogom dopunjava Uredba Unije (EZ) br. 1008/2008. Iako se u nekim područjima poštuje pristup koji se primjenjuje u sporazumima Unije o zračnom prometu s trećim zemljama (npr. operativna odobrenja), posebna svrha i kontekst ove Uredbe, kao i njezina jednostrana priroda, nužno zahtijevaju restriktivniji pristup u pogledu dodjele prava, kao i posebne odredbe kojima se žele očuvati istovjetna prava i jednaki uvjeti tržišnog natjecanja.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova članak 100. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU-a).

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Predloženim aktom dopunila bi se Uredba Unije (EZ) br. 1008/2008 kako bi se osigurala osnovna povezanost unatoč činjenici da će se ta Uredba prestati primjenjivati u odnosu na predmetne operacije prijevoza. Takva bi se povezanost osigurala na jednak način za promet prema svim točkama u Uniji i iz njih, čime bi se izbjegli poremećaji na unutarnjem tržištu. Stoga je nužno djelovanje na razini Unije jer se cilj ne bi mogao ostvariti djelovanjem na razini država članica.

- **Proporcionalnost**

Predložena Uredba smatra se proporcionalnom jer se njome mogu izbjeći nerazmjerni poremećaji na način kojim se ujedno jamče jednaki uvjeti tržišnog natjecanja za prijevoznike Unije. Ona ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja. To se posebno odnosi na uvjete pod kojima se dodjeljuju relevantna prava, a koji se, među ostalim, odnose na potrebu da Ujedinjena Kraljevina dodijeli istovjetna prava te na pošteno tržišno natjecanje kao i na ograničeno trajanje tog režima.

- **Odabir instrumenta**

Budući da se aktom uređuju pitanja koja su usko povezana s Uredbom (EZ) br. 1008/2008 te je, kao i ta Uredba, usmjeren na osiguravanje potpuno usklađenih uvjeta tržišnog natjecanja, trebalo bi ga donijeti u obliku Uredbe. Taj oblik najbolje odgovara i hitnosti situacije/konteksta jer je vrijeme koje je preostalo prije povlačenja (bez sklapanja sporazuma o povlačenju) prekratko za prenošenje odredbi iz direktive.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nisu primjenjive zbog iznimne, privremene i jednokratne prirode događaja zbog kojeg se donosi ovaj prijedlog, koji nije povezan s ciljevima postojećeg zakonodavstva.

- **Savjetovanja s dionicima**

Različiti dionici u sektoru zrakoplovstva i predstavnici država članica iznijeli su izazove koji proizlaze iz povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a kao i moguća rješenja.

Dodirna točka u njihovim stajalištima bila je potreba za regulatornom intervencijom kako bi se održao određeni stupanj zračne povezanosti. Kad je riječ o pravima prometovanja, dionici nisu u mogućnosti poduzeti vlastite izvanredne mjere kojima bi ublažili štetne posljedice mogućeg nepostizanja sporazuma o povlačenju. Najmanje šest zračnih prijevoznika i skupina predstavnika zračnih prijevoznika i zračnih luka izjasnilo se (putem Međunarodnog vijeća zračnih luka) da bi u pogledu zračnih prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine trebalo zadržati postojeće stanje održavanjem iste razine pristupa tržištu kao i prije povlačenja. Međutim, s druge strane, drugi dionici (uglavnom predstavnici zračnih prijevoznika iz EU-27) istaknuli su da se postojeće stanje ne bi trebalo zadržati ako ne dođe do potpunog regulatornog usklađivanja kako bi se osigurali jednaki uvjeti tržišnog natjecanja. Komisija je 12. lipnja

2018. organizirala radionicu EU-27 o pripravnosti, tijekom koje su stručnjaci država članica iz područja civilnog zrakoplovstva osobito naglasili potrebu za donošenjem mjera na razini EU-a kako bi se osigurala osnovna povezanost između 27 država članica EU-a i Ujedinjene Kraljevine ako se ne postigne sporazum o povlačenju.

Te su primjedbe uzete u obzir pri izradi prijedloga.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Relevantni dionici razmijenili su s Komisijom stajališta o nekoliko vrsta procjena posljedica povlačenja Ujedinjene Kraljevine za sektor zračnog prijevoza. U tim je procjenama iznesen zaključak da bi prekid zračnog prometa između EU-27 i Ujedinjene Kraljevine prouzročio znatne poremećaje u EU-27. Zračna povezanost od presudne je važnosti za gospodarstvo u širem smislu. Uz olakšavanje mobilnosti, zračni promet je snažan pokretač trgovine, rasta i otvaranja radnih mjesta. Izravni doprinos zračnog prometa BDP-u EU-a iznosi 110 milijardi EUR, a njegov ukupni učinak, uključujući turizam, doseže 510 milijardi EUR kad se uzme u obzir multiplikacijski učinak⁴. Ukupno su putnici koji putuju između EU-27 i Ujedinjene Kraljevine predstavljali 16 % ukupnog prometa unutar EU-a 2016., iako se taj postotak znatno razlikovao od jedne do druge države članice EU-a te je u nekima iznosio i više od 25 %. Nadalje, 2017. 19,3 % zračnog prijevoza unutar EU-a obavljali su zračni prijevoznici koji su licencirani u Ujedinjenoj Kraljevini, dok su 44,7 % prijevoza između EU-27 i Ujedinjene Kraljevine obavljali zračni prijevoznici licencirani u EU-27. Alternativne mogućnosti prijevoza dostupne su prije svega željezničkim i pomorskim vezama, ali samo za mali broj zemalja kao što su Belgija, Francuska i Irska. Za ostale zemlje Unije koje su smještene istočnije i južnije, putovanje cestom i željeznicom zbog svojeg je trajanja neodgovarajuća zamjena za zračni prijevoz. Stoga je potrebno umanjiti znatan štetni učinak ukupnog gubitka zračne povezanosti na gospodarstvo i građane EU-27.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije potrebna zbog iznimne prirode situacije i ograničenih potreba razdoblja u kojem se provodi promjena statusa Ujedinjene Kraljevine. Ne postoje druge materijalne i pravne mogućnosti politike osim onih koje su predložene.

- **Temeljna prava**

Ovim se Prijedlogom ne utječe na zaštitu temeljnih prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije primjenjivo.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo.

⁴ *Steer Davies Gleave – Study on employment and working conditions in air transport and airports: final report, 2015* (Studija o zapošljavanju i uvjetima rada u zračnom prijevozu i zračnim lukama: konačno izvješće, 2015.).

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o zajedničkim pravilima kojima se osigurava osnovna zračna povezanost s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Unije

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁵,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija⁶,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Ujedinjena Kraljevina dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. Ugovori se prestaju primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine nakon te obavijesti, tj. od 30. ožujka 2019., osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, jednoglasno odluči produljiti to razdoblje.
- (2) Uredbom (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ utvrđuju se uvjeti za izdavanje operativne licencije Unije zračnim prijevoznicima i utvrđuje se sloboda obavljanja zračnog prijevoza unutar EU-a.
- (3) Ako se ne donesu posebne zakonske odredbe, povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz Unije prestaju sva prava i obveze koji proizlaze iz prava Unije u pogledu pristupa tržištu kako je utvrđen Uredbom (EZ) br. 1008/2008, u mjeri u kojoj se odnose na odnos između Ujedinjene Kraljevine i preostalih 27 država članica.
- (4) Stoga je nužno uspostaviti privremeni skup mjera koje će prijevoznicima kojima je izdana licencija u Ujedinjenoj Kraljevini omogućiti obavljanje zračnog prijevoza između državnog područja Ujedinjene Kraljevine i ostalih 27 država članica. Kako bi se osigurala odgovarajuća ravnoteža između Ujedinjene Kraljevine i ostalih država članica, prava koja proizlaze iz ovog prijedloga trebala bi biti uvjetovana time da Ujedinjena Kraljevina dodijeli istovjetna prava prijevoznicima kojima je dodijeljena

⁵ SL C , , str. .

⁶ SL C , [...], str. .

⁷ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (preinaka) (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

licencija u Europskoj uniji i podložna određenim uvjetima kojima se osigurava pošteno tržišno natjecanje.

- (5) Kako bi se odrazio njezin privremeni karakter, primjena ove Uredbe trebala bi biti ograničena na kratko vrijeme, ne dovodeći u pitanje moguće pregovore i stupanje na snagu budućeg sporazuma kojim se obuhvaćaju odredbe sporazuma o obavljanju zračnog prijevoza između Unije i Ujedinjene Kraljevine.
- (6) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu donošenja mjera kojima bi se jamčila dostatna razina uzajamnosti između prava koja jednostrano dodjeljuju Ujedinjena Kraljevina i Unija prijevoznicima druge strane i osigurati da se prijevoznici Unije mogu pod pravednim uvjetima natjecati s prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine u pogledu obavljanja zračnog prijevoza. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁸.
- (7) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno utvrđivanje privremenih mjera kojima se uređuje zračni prijevoz između Unije i Ujedinjene Kraljevine bez sporazuma o povlačenju, države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego se zbog njegova opsega i učinaka može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (8) Odredbe ove Uredbe trebale bi hitno stupiti na snagu i primjenjivati se, u načelu, od dana nakon dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj, osim ako do tog datuma stupa na snagu sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom. Međutim, kako bi se omogućilo da se potrebni administrativni postupci provedu što prije, određene odredbe trebale bi se primjenjivati od stupanja na snagu ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuje privremeni skup mjera kojima se uređuje zračni prijevoz između Unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjene Kraljevine“) nakon njezina povlačenja iz Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

⁸ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

1. „zračni prijevoz” znači prijevoz putnika, prtljage, tereta i pošte, odvojeno ili u kombinaciji, koji se obavlja zrakoplovom i koji je na raspolaganju javnosti za naknadu ili najam, uključujući redoviti i izvanredni zračni prijevoz;
2. „međunarodni zračni prijevoz” znači zračni prijevoz koji prolazi zračnim prostorom preko državnog područja više od jedne države;
3. „zračni prijevoznik Unije” znači zračni prijevoznik s valjanom operativnom licencijom koju je izdalo nadležno tijelo za izdavanje dopuštenja u skladu s poglavljem II. Uredbe (EZ) br. 1008/2008;
4. „zračni prijevoznik iz Ujedinjene Kraljevine” znači zračni prijevoznik:
 - (a) čije je glavno sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini; i
 - (b) koji ispunjava jedan od dvaju sljedećih uvjeta:
 - i. da je više od 50 % poduzeća u vlasništvu je Ujedinjene Kraljevine i/ili državljana Ujedinjene Kraljevine i da ga učinkovito nadziru, izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih poduzeća; ili
 - ii. da je više od 50 % poduzeća u vlasništvu država članica Unije i/ili državljana država članica Unije i/ili drugih država članica Europskoga gospodarskog prostora i/ili državljana tih država, u bilo kojoj kombinaciji, samostalno ili zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili državljanima Ujedinjene Kraljevine te da ga učinkovito nadziru, izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih poduzeća;
 - (c) da je, u slučaju iz točke (b) podtočke ii., na dan prije prvog dana primjene ove Uredbe iz članka 12. stavka 2. posjedovao valjanu operativnu licenciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008;
5. „učinkoviti nadzor” znači odnos koji je uspostavljen pravima, ugovorima ili drugim sredstvima koji, pojedinačno ili skupno, uzimajući u obzir uključene činjenice ili zakone, daju mogućnost izravnog ili neizravnog odlučujućeg utjecaja na poduzeće, a naročito:
 - (a) pravom na uporabu cjelokupne imovine ili dijela imovine poduzeća;
 - (b) pravima ili ugovorima kojima se prenosi odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela nekog poduzeća ili se na drugi način prenosi odlučujući utjecaj na vođenje poslovanja;
6. „pravo tržišnog natjecanja” znači pravo kojim se uređuju sljedeći postupci, ako oni mogu imati utjecaj na usluge zračnog prijevoza:
 - (a) postupci koji uključuju:
 - i. sporazume između zračnih prijevoznika, odluke udruženja zračnih prijevoznika i usklađene prakse koje kao svoj cilj ili učinak imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja;
 - ii. zlouporabu vladajućeg položaja jednog poduzetnika ili više njih;
 - iii. mjere koje je Ujedinjena Kraljevina poduzela ili zadržala na snazi za javna poduzeća i poduzeća kojima dodjeljuje posebna ili isključiva prava i koje nisu u skladu s podtočkama i. ili ii.; i

- (b) koncentracije među zračnim prijevoznicima kojima se znatno ometa učinkovito tržišno natjecanje, a posebno zbog stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja;
7. „subvencija” znači svaki financijski doprinos koji zračnom prijevozniku ili zračnoj luci dodjeljuje vlada ili bilo koje drugo javno tijelo na bilo kojoj razini, te mu time dodjeljuje povlasticu, uključujući:
- (a) izravan prijenos sredstava kao što su bespovratna sredstva, zajmovi ili unošenje kapitala, potencijalni izravni prijenos sredstava na poduzeće, preuzimanje obveza poduzeća, kao što su jamstva za zajmove, dokapitalizacija, vlasništvo, zaštita od stečaja ili osiguranje;
- (b) prethodno navedeno ili nenaplato, u uobičajenim okolnostima, dospjelih prihoda;
- (c) davanje robe ili pružanje usluga, osim opće infrastrukture, ili kupovinu robe ili usluga; ili
- (d) uplaćivanje sredstava u mehanizam za financiranje ili ovlašćivanje privatnog tijela ili davanje naloga privatnom tijelu za izvršavanje najmanje jedne funkcije opisane u točkama (a), (b) i (c) koju bi inače izvršavala vlada ili drugo javno tijelo, i koja se, u praksi, ni u kojem smislu ne razlikuje od uobičajenih praksi vlade.
- Smatra se da financijskim doprinosom koji je izvršila vlada ili drugo javno tijelo nije dodijeljena povlastica ako bi privatni tržišni operater koji je isključivo vođen mogućnošću ostvarivanja dobiti, u istoj situaciji kao i predmetno javno tijelo, izvršio isti financijski doprinos;
8. „neovisno tijelo nadležno za tržišno natjecanje” znači tijelo koje je nadležno za primjenu i provedbu prava tržišnog natjecanja, kao i nadzor subvencija, i ispunjava sve sljedeće uvjete:
- (a) tijelo je operativno neovisno i ima na raspolaganju sva primjerena sredstva potrebna za izvršavanje svojih zadaća;
- (b) u obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti, tijelo ima potrebna jamstva neovisnosti o političkim ili drugim vanjskim utjecajima i djeluje nepristrano; i
- (c) odluke tijela podliježu sudskoj reviziji;
9. „diskriminacija” znači razlikovanje bilo koje vrste bez objektivnog opravdanja u pogledu nabave robe ili usluga, uključujući javne usluge, za obavljanje zračnog prijevoza, ili u pogledu načina postupanja javnih tijela nadležnih za takve usluge;
10. „redoviti zračni prijevoz” znači niz letova sa sljedećim svojstvima:
- (a) javnost može pojedinačno na svakom letu kupiti putnička mjesta i/ili ima mogućnost prijevoza tereta i/ili pošte (izravno od zračnog prijevoznika ili preko njegovih ovlaštenih zastupnika);
- (b) odvija se tako da pruža usluge prijevoza između dvije zračne luke ili više njih:
- i. prema objavljenom redu letenja, ili
 - ii. letovima koji su toliko redoviti ili učestali da predstavljaju prepoznatljiv sustavni niz letova;

11. „izvanredni zračni prijevoz” znači komercijalna usluga zračnog prijevoza koja nije redoviti zračni prijevoz;
12. „područje Unije” znači kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more država članica na koje se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima i zračni prostor iznad njih;
13. „državno područje Ujedinjene Kraljevine” znači kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more Ujedinjene Kraljevine i zračni prostor iznad njih;
14. „Konvencija” znači Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, otvorena za potpisivanje u Chicagu 7. prosinca 1944.

Članak 3.

Prava prometovanja

1. Zračni prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine mogu, pod uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi:
 - (a) letjeti preko područja Unije bez slijetanja;
 - (b) zaustavljati se na području Unije u neprometne svrhe, u smislu Konvencije;
 - (c) obavljati redoviti i izvanredni međunarodni zračni prijevoz putnika, kombinirani prijevoz putnika i tereta i prijevoz tereta između bilo kojih dviju točaka od kojih se jedna nalazi na državnom području Ujedinjene Kraljevine, a druga na području Unije;
2. U skladu s člancima 4. i 5., pri obavljanju redovitog zračnog prijevoza na temelju ove Uredbe, ukupni sezonski kapacitet koji osiguravaju zračni prijevoznici Ujedinjene Kraljevine za rute između Ujedinjene Kraljevine i svake države članice ne smije prekoračiti ukupni broj letova koje su ti prijevoznici obavljali na tim rutama tijekom zimske i ljetne sezone IATA-e 2018.
3. Države članice ne pregovaraju niti sklapaju bilo kakve bilateralne sporazume ili dogovore s Ujedinjenom Kraljevinom o pitanjima koja spadaju u područje primjene ove Uredbe. Države članice ni na koji drugi način ne smiju dodijeliti zračnim prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine nikakva druga prava u pogledu zračnog prijevoza osim onih koja proizlaze iz ove Uredbe.

Članak 4.

Istovjetnost prava

1. Komisija prati prava koja je Ujedinjena Kraljevina dodijelila zračnim prijevoznicima Unije i uvjete za njihovo ostvarivanje.
2. Ako Komisija utvrdi da prava koja je Ujedinjena Kraljevina dodijelila zračnim prijevoznicima Unije nisu *de jure* ili *de facto* istovjetna onima koja su dodijeljena zračnim prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovom Uredbom, ili da ta prava nisu jednako dostupna svim prijevoznicima Unije, može radi ponovne uspostave istovjetnosti provedbenim aktima donesenima u skladu s postupkom iz članka 25. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 poduzeti sljedeće:

- (a) prilagoditi kapacitet koji je na raspolaganju za zračne prijevoznike iz Ujedinjene Kraljevine unutar granica utvrđenih u članku 3. stavku 2. i od država članica zahtijevati da shodno tome prilagode postojeća i nova operativna odobrenja zračnih prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine;
- (b) zahtijevati od država članica da odbiju, oduzmu ili ukinu navedena operativna odobrenja; ili
- (c) donijeti druge odgovarajuće mjere.

Članak 5.

Pošteno tržišno natjecanje

1. Komisija prati uvjete pod kojima se zračni prijevoznici Unije i zračne luke u Uniji natječu sa zračnim prijevoznicima iz Ujedinjene Kraljevine i zračnim lukama u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu obavljanja zračnog prijevoza obuhvaćenog ovom Uredbom.
2. Ako utvrdi da su, kao posljedica određene situacije iz stavka 3. ovoga članka, navedeni uvjeti znatno manje povoljni od onih koji vrijede za zračne prijevoznike iz Ujedinjene Kraljevine, Komisija može, kako bi riješila taj problem, provedbenim aktima donesenima u skladu s postupkom iz članka 25. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1008/2008 poduzeti sljedeće:
 - (a) prilagoditi kapacitet koji je na raspolaganju za zračne prijevoznike iz Ujedinjene Kraljevine unutar granica utvrđenih u članku 3. stavku 2. i od država članica zahtijevati da shodno tome prilagode postojeća i nova operativna odobrenja zračnih prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine;
 - (b) zahtijevati od država članica da odbiju, oduzmu ili ukinu navedena operativna odobrenja za neke ili sve zračne prijevoznike iz Ujedinjene Kraljevine; ili
 - (c) donijeti druge odgovarajuće mjere.
3. Provedbeni akti u skladu sa stavkom 2. mogu se donijeti kako bi se riješili sljedeći problemi:
 - (a) dodjeljivanje subvencija Ujedinjene Kraljevine;
 - (b) propust Ujedinjene Kraljevine da uspostavi ili učinkovito primjenjuje pravo tržišnog natjecanja;
 - (c) propust Ujedinjene Kraljevine da osnuje ili održava neovisno tijelo nadležno za tržišno natjecanje;
 - (d) standardi koje Ujedinjena Kraljevina primjenjuje u području zaštite radnika, sigurnosti, zaštite ili zaštite okoliša niži su od onih propisanih pravom Unije ili, ako nema relevantnih odredbi prava Unije, niži su od onih koje primjenjuju sve države članice ili, u svakom slučaju, niži su od relevantnih međunarodnih standarda;
 - (e) sve vrste diskriminacije zračnih prijevoznika Unije.
4. Za potrebe stavka 1., Komisija može zatražiti informacije od nadležnih tijela Ujedinjene Kraljevine, zračnih prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine ili zračnih luka u Ujedinjenoj Kraljevini. Ako nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine, zračni prijevoznik iz Ujedinjene Kraljevine ili zračna luka u Ujedinjenoj Kraljevini ne

dostave tražene informacije u razumnom roku koji je odredila Komisija, ili dostave nepotpune informacije, Komisija može postupiti u skladu sa stavkom 2.

Članak 6.

Operativno odobrenje

1. Ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo Unije i nacionalno zakonodavstvo o sigurnosti zračnog prometa, da bi ostvarili prava koja im se dodjeljuju u skladu s člankom 3., zračni prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine moraju pribaviti operativno odobrenje od svake države članice u kojoj žele obavljati zračni prijevoz.
2. Nakon primitka zahtjeva za izdavanje operativnog odobrenja koji je podnio zračni prijevoznik iz Ujedinjene Kraljevine, dotična država članica bez nepotrebnog odgađanja izdaje odgovarajuće operativno odobrenje pod uvjetom:
 - (a) da zračni prijevoznik iz Ujedinjene Kraljevine koji podnosi zahtjev ima valjanu operativnu licenciju izdanu u skladu sa zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine; i
 - (b) da Ujedinjena Kraljevina provodi i redovno održava učinkovitu regulatornu kontrolu zračnog prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine, da je jasno određeno nadležno tijelo i da zračni prijevoznik iz Ujedinjene Kraljevine posjeduje svjedodžbu o sposobnosti koju je izdalo navedeno tijelo.
3. Ne dovodeći u pitanje potrebu da se omogući dovoljno vremena za provedbu potrebnih procjena, zračni prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine imaju pravo podnijeti svoje zahtjeve za izdavanje operativnog odobrenja od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Države članice ovlaštene su odobriti te zahtjeve od tog dana pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za takvo odobrenje. Međutim, sva tako izdana odobrenja stupaju na snagu najranije prvog dana primjene ove Uredbe iz članka 12. stavka 2.

Članak 7.

Operativni planovi, programi i rasporedi

1. Zračni prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine dostavljaju operativne planove, programe i rasporede usluga zračnog prijevoza na odobrenje nadležnim tijelima svake dotične države članice. Svi se ti dokumenti podnose najmanje 30 dana prije početka poslovanja.
2. U skladu s člankom 6., operativni planovi, programi i rasporedi za sezonu IATA-e koja je u tijeku prvog dana primjene ove Uredbe iz članka 12. stavka 2. i takvi dokumenti za prvu sljedeću sezonu mogu se podnijeti i odobriti prije tog datuma.

Članak 8.

Odbijanje, ukidanje, oduzimanje ili ograničenje odobrenja

1. Države članice odbijaju ili, ovisno o slučaju, ukidaju ili oduzimaju operativno odobrenje zračnog prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine ako:

- (a) zračni prijevoznik ne ispunjava uvjete za dodjelu statusa zračnog prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovom Uredbom; ili
 - (b) nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 6. stavkom 2.
2. Države članice odbijaju, ukidaju, oduzimaju, ograničavaju ili uvode uvjete za operativno odobrenje zračnog prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine ili ograničavaju ili nameću uvjete za njegovo poslovanje ako:
 - (a) nisu ispunjeni primjenjivi zahtjevi povezani sa sigurnošću i zaštitom;
 - (b) nisu ispunjeni primjenjivi zahtjevi koji se odnose na ulazak zrakoplova koji obavlja zračni prijevoz na državno područje dotične države članice, njegovo zadržavanje na njemu ili izlazak s njega;
 - (c) nisu ispunjeni primjenjivi zahtjevi koji se odnose na ulazak putnika, posade, prtljage i/ili pošte u zrakoplovu na državno područje dotične države članice, njihovo zadržavanje na njemu ili izlazak s njega (uključujući propise koji se odnose na ulazak, odobravanje, useljenje, putovnice, carinsku kontrolu i karantenu ili, u slučaju pošte, poštanske propise).
3. Države članice odbijaju, ukidaju, oduzimaju, ograničavaju ili nameću uvjete za operativna odobrenja zračnog prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine ili ograničavaju ili uvode uvjete za njegovo poslovanje ako to od njih zatraži Komisija u skladu s člancima 4. ili 5.
4. Države članice obavješćuju Komisiju i druge države članice o svim odlukama o odbijanju ili ukidanju operativnog odobrenja zračnog prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine u skladu sa stavcima 1. i 2.

Članak 9.

Svjedodžbe i operativne licencije

Svjedodžbe o plovidbenosti, svjedodžbe o sposobnosti i licencije koje je izdala ili potvrdila Ujedinjena Kraljevina, a koje su još uvijek na snazi, države članice priznaju kao valjane u svrhu obavljanja zračnog prijevoza zračnih prijevoznika iz Ujedinjene Kraljevine u skladu s ovom Uredbom, pod uvjetom da su takve svjedodžbe ili licencije izdane ili potvrđene najmanje na temelju odgovarajućih međunarodnih standarda uspostavljenih u skladu s Konvencijom te u skladu s njima.

Članak 10.

Savjetovanje i suradnja

1. Kako bi se osigurala provedba ove Uredbe, nadležna tijela država članica savjetuju se i surađuju, prema potrebi, s nadležnim tijelima Ujedinjene Kraljevine.
2. Države članice, na zahtjev, bez nepotrebnog odgađanja dostavljaju Komisiji sve informacije dobivene u skladu sa stavkom 1. ili bilo koje druge informacije relevantne za provedbu članaka 4. i 5. ove Uredbe.

Članak 11.

Odbor

Komisiji pomaže Odbor osnovan na temelju članka 25. Uredbe (EZ) br. 1008/2008.

Članak 12.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od sljedećeg dana od dana prestanka primjene prava Unije na Ujedinjenu Kraljevinu u skladu s člankom 50. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji. Međutim, članak 6. stavak 3. i članak 7. stavak 2. primjenjuju se od dana stupanja na snagu ove Uredbe.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje ako sporazum o povlačenju sklopljen s Ujedinjenom Kraljevinom u skladu s člankom 50. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji stupi na snagu do datuma iz stavka 2. prvog podstavka.
4. Ova se Uredba prestaje primjenjivati na raniji od sljedećih dvaju datuma:
 - (a) datum na koji stupi na snagu ili, ovisno o slučaju, od kojeg se privremeno primjenjuje sporazum između Unije i Ujedinjene Kraljevine kojim se uređuje obavljanje zračnog prijevoza između njih; ili
 - (b) 30. ožujka 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*